

Preventivní program školy pro šk. rok 26/27

Minimální preventivní program se opírá o:

- Školský zákon č. 561/2004 Sb.
- vyhláška č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů
- vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů nadaných, ve znění pozdějších předpisů
- Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání v platném znění
- Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže č. j. 21291/2010-28
- Metodické doporučení MŠMT „Minimální standard bezpečnosti v regionálním školství“ (2024),
- zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek, ve znění pozdějších předpisů.

1. Úvod

Děti v předškolním věku se mohou setkat se zásadními patologickými jevy a nevhodným chováním, které lze rozdělit do třech zásadních oblastí. Patří mezi ně:

- patologické a nevhodné vztahy (šikana, týrání, zneužívání, nevhodné výchovné vedení, netolerantní chování, nevhodný slovní projev)
- závislosti a zneužívání návykových látek (kouření, alkoholismus, zneužívání drog, hráčství, zneužívání soc. sítí,)
- nevhodný životní styl (stravovací návyky, nezdravý životní styl, nevhodný řečový vzor, zneužívání IT, neekologické přístupy)

Setkání s nebezpečným chováním vytváří prostředí pro vlastní sociálně-patologickou aktivitu.

Díky vnímavosti dětí v předškolním věku je důležité zahájit primární prevenci již během docházky do mateřské školy. Děti získávají poznatky o světě a vytvářejí si první postoje a morální názory.

Je tedy velmi důležité poskytnout jim potřebné informace takovou formou, která bude přiměřená jejich věku a intelektovým schopnostem a dlouhodobě jim poskytovat vzor správného chování.

PP naší školy vychází z RVP PV a opírá se o vzdělávací oblasti, klíčové kompetence a identifikaci rizik. Preventivní strategie školy vychází z vize školy. Skrze ně usiluje o budování pozitivního klimatu (*Školka je vztah. Děti rostou tam, kde dospělí táhnou za jeden provaz. Každý může zažít úspěch.*)

2. Charakteristika školy

Mateřská škola je zřízena pro 58 dětí se SVP, které jsou umístěny v šesti třídách. V každé třídě jsou obvykle dva pedagogové a jeden asistent pedagoga.

Mateřská škola je umístěna v širším centru města uprostřed panelové zástavby, v sousedství se základní školou a běžnou mateřskou školou. K MŠ přiléhá oplocená zahrada.

Na základě pozorování výchovně vzdělávacího procesu, rozhovorů s dětmi a jejich zákonnými zástupci a ve spolupráci s odborníky (lékaři, SPC, PPP, SPOD, SAS) jsme identifikovali rizika, která ohrožují děti v naší MŠ, a na která bychom se měli dlouhodobě zaměřovat v rámci preventivního působení během výchovně-vzdělávacího procesu ve škole i mimo ni.

3. Identifikace možných rizik

1) Rizika vyplývající z kontaktu dítěte se školou

Do školy dochází děti s různými druhy postižení. U mnohých z nich je postižení viditelné na první pohled. Zároveň školu navštěvují děti z různých kulturních prostředí a socioekonomických vazeb.

V této souvislosti se zaměřujeme na prevenci:

- šikany,
- intolerance vůči postižení
- intoleranci vůči odlišnosti (rasové, pohlavní, náboženské, kulturní)

2) Rizika vyplývající z kontaktu s okolím školy:

Budova se nachází v blízkosti větší základní školy, v okolí se pohybuje větší množství mládeže s rizikovým chováním (šikana, kouření, vulgarismy).

V blízkosti školy, kam chodí děti na vycházky, se nachází také park, kde dochází k opakovaným projevům násilí vůči Romům, šikaně, zneužívání drog, děti zde potkávají s lidmi bez domova, vidí zneužívání alkoholu.

V tomto kontextu se zaměřujeme na prevenci:

- drogová závislost – konzumace drog se zaměřením na alkohol a kouření
- vandalismus
- šikana, intolerance

3) Rizika vyplývající z rodiny a jejího okolí

Do školy dochází děti z různých sociokulturních vztahů, v některých rodinách se málo dbá na prevenci a zdravý životní styl, v mnohých rodinách dochází k nezdravé konzumaci alkoholu, kouření, zneužívání drog, násilí apod.

V souvislosti s tím se zaměřujeme na prevenci:

- nezdravý životní styl – nedostatek pohybu, používání nezdravých potravin, prevence poruch příjmu potravy
- zneužívání alkoholu a nikotinu
- vulgarismus

- násilí, týrání a zneužívání dětí, ohrožování života a mravní výchovy dětí (ve spolupráci s SPOD)
- virtuální drogy – zneužívání IT, televize apod.
- nešetrné zacházení se zdroji

4. Cíl preventivního programu

Cílem preventivního programu je tematicky zaměřené výchovně vzdělávací působení, které je součástí integrovaných bloků, ale zejména trvalé a systematické vytváření obrazu vhodného chování a vytváření důvěrného a bezpečného prostředí. Na tomto obrazu se podílejí všichni pedagogičtí i nepedagogičtí zaměstnanci.

Zaměřujeme se na vytváření odolnosti dětí vůči sociálně patologickým jevům. Naším záměrem je, aby dítě takový jev rozpoznalo a umělo ho vyhodnotit úměrně svému věku i situaci a bylo schopno vhodně zareagovat, aniž by ohrozilo své zdraví.

- Vytvářet bezpečné a důvěryhodné prostředí.
- Posilovat sebedůvěru, samostatnost, respekt k odlišnostem
- Budovat odolnost dětí proti negativním vlivům.
- Učit děti rozpoznat rizikové chování a reagovat přiměřeně věku.
- Podporovat zdravé stravování a pohyb.
- Rozvíjet v dětech vztah k přírodě a zdrojům.
- Podporovat a rozvíjet tvořivost a estetické cítění.

Konkrétní nástroje primární prevence	
Wellbeing a duševní zdraví dětí	
- podpora psychické pohody dítěte - vytváření bezpečného prostředí - rozvoj odolnosti - využívání relaxačních technik - metody práce se stresem - podpora pozitivního sebepojetí	- relaxační místnost - smyslové aktivity - muzikoterapie - canisterapie - individuální podpora - relaxační techniky - jóga, dechová cvičení, relaxace - vytváření bezpečné prostředí
Rozvoj sociálně-emočních kompetencí	
- rozpoznávání a chápání emocí - zvládání emocí - empatie - prosociální chování - respekt k odlišnosti	- vytváření pravidel soužití - spolupráce mezi dětmi - respekt a respektující přístupy - začleňování a individuální přístup - předcházení problémovému chování - nácvik sociálních situací, řešení konfliktů - popisná komunikace
Digitální prevence	

- digitální hygiena - bezpečné používání obrazovek - role rodičů - přiměřené používání technologií	- poznávání moderních technologií - bezpečné využívání technologií - digitální svět, programování - moderní digitální pomůcky jako pomoc při vzdělávání - pozitivní ovlivňování rodičů (letáky, hry, vzdělávání)
Environmentální prevence	
- duševní zdraví - prevence rizikového chování - spolupráce - zdravý životní styl	- venkovní výuka - ekologické programy - péče o rostliny, - péče o zvířata, - pobyt venku, - pohyb v přírodě
Podpora zdravého životního stylu	
- postoj ke stravování - přístup k pohybovým aktivitám a sportu - vztah k lidskému tělu - rehabilitace a reedukace	- pitný režim, - pestrá a zdravá výživa, - pohyb v denním režimu, - jóga, dechová cvičení, relaxace - rehabilitační aktivity (ortoptická, logopedická cvičení, NVS)
Inkluzivní klima školy	
- prevence sociálního vyloučení - prevence šikany - prevence problémového chování - prevence neúspěchu dítěte	- podpora dětí se SVP, - individualizace, - podpora asistenta pedagoga, - využití vizualizace, strukturalizace, - alternativní komunikace - vytváření bezpečné prostředí
Práce s rodinou	
- podpora role rodiny - společné trávení volného času - aktivní přístup ke vzdělávání	- společné akce (podzimní setkání, adventní setkání, Den rodin, rozloučení se školním rokem) - konzultace, tripartity a třídní schůzky - zapojování rodičů do vzdělávání
Využívání terapií jako prevence	
- podpora duševního zdraví, - podpora regulace emocí, - prevence problémového chování	- canisterapie, - muzikoterapie, - animoterapie, - neurovývojová stimulace, - pohybové aktivity.

5. Preventivní aktivity realizované v průběhu školního roku

Aktivita	Termín	Zodpovědná osoba
Projektové dny	průběžně	třídní učitelky
Výuka venku	8x ročně Vycházky s cílem	třídní učitelky, dle Ročního plánu
Ekologické programy	dle Ročního plánu	dle Ročního plánu
Kulturní akce	dle ročního plánu	třídní učitelky dle Ročního plánu
Polytechnické aktivity	Dle nabídky (ve spolupráci s ISŠ a MAS)	třídní učitelky dle Ročního plánu
Spolupráce s Charitou Hodonín a Zdravým městem	průběžně	vedení školy
Seznámení s riziky – poučení BOZ	pravidelně nejméně 1x týdně	třídní učitelky
Příběhy a modelové situace o bezpečnosti	průběžně	třídní učitelky
Nácvik řešení konfliktů (scénky)	průběžně	třídní učitelky
Tvorba pravidel soužití ve třídě	září	třídní učitelky
Den s IZS	říjen	třídní učitelky
Den zdraví – hygiena a výživa	listopad	třídní učitelky
Ponožkový den	21.3.	Dle ročního plánu
Modrý den	2.4.	Dle ročního plánu
Den Země	22.4.	Dle ročního plánu
Cvičný poplach	květen	Valihrachová
Den bez aut – BESIP Sportovní den	červen	Vedení školy

Aktivity jsou realizovány zejména formou prožitkového učení na základě příběhů a modelových situací. Dětem jsou předávány věku **přiměřenou formou se zaměřením na prožitek. Při všech školních i mimoškolních**

aktivitách jsou dodržována bezpečnostní opatření. Děti jsou vždy prokazatelně poučeny o zásadách bezpečného chování a jednání.

Na konci vzdělávacího období by dítě mělo:

- mít znalosti o tom, co dítěti pomáhá být zdravé a v bezpečí, co mu škodí, znát důsledky požívání některých látek pro zdraví
- rozumět tomu, že způsob života má vliv na lidské zdraví
- zajímat se o udržování svého těla ve zdraví, chápat, že zdraví se musí chránit
- napomáhat vlastnímu zdraví aktivním pohybem a zdravými životními návyky (zdravá výživa a životospráva)
- mít vytvořenou představu o pojmu závislost a o věcech, které ničí zdraví a zkracují život člověka (cigarety, alkohol, drogy, zneužívání léků)
- pečovat o přírodu, chránit přírodní bohatství, přistupovat šetrně ke zdrojům
- vědět, že kontakty s některými lidmi mohou být nebezpečné
- znát pravidla společného soužití ve skupině
- hodnotit své chování i chování druhých
- mít a hájit vlastní názor
- akceptovat kompetentní autoritu
- vnímat lidi s jejich odlišnostmi povahovými, tělesnými, rasovými, kulturními jako přirozený stav
- přistupovat aktivně k problémům, řešit problémy
- vědět, že je více možností řešení konfliktů
- kontrolovat extrémní projevy svých emocí a nálad
- chování přizpůsobovat sociálnímu prostředí, uvědomovat si sociální role
- spoluvytvářet prostředí pohody ve svém okolí

6. Spolupráce s poradenskými zařízeními, dalšími odborníky a organizacemi

1. Školská poradenská zařízení, SVP
2. Nemocnice Hodonín, MUDr. Bulvasová a MUDr. Hlásenská - pediatr, MUDr. Směřičková – závodní lékař
3. Město Hodonín – OSPOD, preventivní aktivity
4. Základní a mateřské školy Hodonín
5. Policie ČR, Hasičský záchranný sbor Hodonín, BESIP
6. Centrum pro rodinu Hodonín, Educante, Centrum sociálních služeb Kyjov
7. Dětský domov Hodonín, Azylový dům Hodonín
8. ČČK

7. Přístupy k primární prevenci

VHODNÝ PŘÍSTUP	NEVHODNÝ PŘÍSTUP
Podpora sebedůvěry, aktivity a hodnotných zájmů	Odstrašování, triviální „Prostě řekni NE“
Kontinuální proces	Jednorázové akce
Zaměření na změnu postojů a chování	Zaměření pouze na poznatky
Živé interakční učení	Přednášková forma
Využívání směřodátných vzorů blízkého okolí (učitel, rodič, zaměstnanci MŠ....)	Neosobnost, formalismus, stavění na „hvězdách“
Otevřená, hodnotně moderovaná diskuze	Potlačování, nebo bezbřehost diskuze
Zapojení do života místní komunity	Vedení shora a mimo místní kontext
Realizaci navrhuje a řídí kvalifikovaní	Amatérismus realizátorů, náhodný výběr úzkých specialistů

8. Závěr

O programu informuje ředitelka školy pedagogy a rodiče, pedagogové informují děti. Na programu spolupracuje s učitelkami, asistentkami pedagoga a dalšími odborníky, institucemi a organizacemi.

Minimální preventivní program školy je součástí výchovy a vzdělání dětí po celou dobu docházky do mateřské školy. Účastní se ho pedagogové, děti, rodiče a odborníci.

Rodiče budou informováni o cílech PPŠ na úvodní schůzce a průběžně prostřednictvím nástěnek a portálu Naše MŠ.

Rodiče mohou:

- získat podporu a poradenství
- hlásit rizikové situace nebo problémy
- zapojit se do preventivních akcí školy

Tento program je vytvořen jako základní nástroj prevence sociálně-patologických jevů.

Program je minimálně jednou ročně vyhodnocován, sleduje se účinnost, průběh a efektivita aktivit formou:

- pedagogické diagnostiky
- pozorování klimatu tříd
- výskytu rizikových situací
- zpětné vazby pedagogů
- zpětné vazby rodičů
- výsledků hospitační činnosti
- vyhodnocení preventivních akcí

PPŠ byl projednán na ped. radě 31.8.2026